OKRESNÝ ÚRAD BANSKÁ BYSTRICA

ODBOR KRÍZOVÉHO RIADENIA

Číslo: OU-BB-OKR1- 2017/007044

V Ý P I S

z dokumentu „ANALÝZA ÚZEMIA ÚZEMNÉHO OBVODU OKRESNÉHO ÚRADU BANSKÁ BYSTRICA Z HĽADISKA MOŽNÝCH MIMORIADNYCH UDALOSTÍ“

BANSKÁ BYSTRICA

2017

B.

MOŽNÉ RIZIKÁ VZNIKU MIMORIADNYCH UDALOSTÍ

B.1 Ohrozenia mimoriadnymi javmi poveternostného a klimatického charakteru

B.2 Oblasti možného ohrozenia svahovými deformáciami a seizmickou činnosťou

B.3 Oblasti možného ohrozenia povodňami, oblasti možného ohrozenia v prípade porušenia vodnej stavby (vrátane odkalísk)

B.4 Oblasti možného ohrozenia požiarmi a výbuchmi

B.5 Oblasti možného ohrozenia všetkými druhmi dopravy

B.6 Oblasti možného ohrozenia únikom nebezpečnej látky vyplývajúce z charakteristiky nebezpečných látok

B.7 Oblasti možného ohrozenia vznikom chorôb, epidémií a pandémií

B.8 Oblasti ohrozené inými druhmi mimoriadnych udalostí

B.1 OBLASTI MOŽNÉHO OHROZENIA MIMORIADNYMI JAVMI POVETERNOSTNÉHO A KLIMATICKÉHO CHARAKTERU

a) Vietor

Veternosť v oblasti Banskej Bystrice je určená orografickými bariérami. Od severu je to masív Nízkych Tatier a Veľkej Fatry, od juhozápadu Kremnické vrchy a od juhovýchodu Poľana. Tieto bariéry modifikujú prevládajúce smery vetra pozdĺž Horehronského podolia, Zvolenskej kotliny a Harmaneckej doliny a tým tu prevláda prúdenie vzduchu od severozápadu až západu, s podružným maximom od juhu. Vo voľnej atmosfére prevláda prúdenie vzduchu od juhozápadu až severozápadu. Priemerná mesačná rýchlosť vetra vo voľnej atmosfére v hladine 1500 m je od 4,9 – 9,1 m/s.

Maximálna rýchlosť vetrov je v mesiacoch január, február a november. Extrémne rýchlosti vetrov (prevažne severozápadné) sú v zime vo výške 7-10 km o rýchlosti až 150 km/hod. Najčastejšie miesta výskytu víchric sú v pohorí Nízkych Tatier. Prevládajúca rýchlosť vetra je 3-4 m/s v kotlinách, 5-12 m/s v údoliach Nízkych Tatier a 8-14 m/s vo vysokých pásmach.

Relatívna početnosť výskytu smerov vetra [%] za roky 1984 - 2016								
S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	BEZVETRIE
10,0	8,8	5,0	5,7	10,1	4,3	13,1	19,5	23,5

b) Teplotné extrémy (horúčavy, mrazy)

Teplota vzduchu patrí medzi najvýznamnejšie klimatické charakteristiky a je jedným z určujúcich činiteľov pre celkový ráz krajiny. Teplotné pomery miesta alebo oblasti ovplyvňuje v prvom rade zemepisná poloha, nadmorská výška a orografické pomery.

Teplotný režim jednotlivých lokalít bližšie vystihuje aj počet tzv. charakteristických dní určených podľa minimálnej a maximálnej teploty vzduchu.

- počet letných dní za rok 2016 (t_{max} >= 25 °C): 70
- počet tropických dní za rok 2016 (t_{max} >= 30 °C): 11
- počet mrazových dní za rok 2016 (t_{min} < 0 °C): 85
- počet dní so silným mrazom za rok 2016 (t_{min} < -10 °C): 10

- absolútne ročné maximum teploty vzduchu za rok 2016: 32,4 °C, dňa 24.06.2016
- absolútne ročné minimum teploty vzduchu za rok 2016: -15,4 °C, dňa 23.01.2016

c) Búrky a prívalové dažde

Búrka je poveternostný jav, ktorý je pre danú oblasť extrémnym typom počasia a vyskytuje sa prevažne na výrazne ohraničenej a relatívne malej ploche územia. Búrky sú spravidla sprevádzané výdatnými a intenzívnymi atmosférickými zrážkami, niekedy aj vo forme krúp, a nárazovým vetrom. Sprievodným znakom búrok sú aj blesky a hromobitie.

Prívalový dážď je dážď s veľkou intenzitou, prevažne s krátkym trvaním a pomerne malým plošným rozsahom. Spôsobuje prudké rozvodnenie malých vodných tokov a značné zaťaženie kanalizačných sietí.

V roku 2016 bolo zaznamenaných 30 búrok a 33 dní s denným úhrnom atmosférických zrážok nad 10 mm, pričom maximálny denný úhrn atmosférických zrážok za rok 2016 bol 43,7 mm dňa 20.10.2016. V roku 2016 boli zaznamenané 4 dni s výskytom krúp.

Povodňové správy sa nachádzajú na http://www.shmu.sk/sk/?page=128

d) Inverzia

Inverzné zvrstvenie ovzdušia o vertikálnych výškach do 100 m sa rozlišuje podľa intenzity do štyroch tried stability. Slabé inverzie sú zaradené do inverzného stupňa stability, mierne inverzie do mierne stabilnej triedy vertikálneho zvrstvenia ovzdušia, siné inverzie do stabilnej a veľmi silné inverzie do veľmi stabilnej triedy. Pozorujú sa najčastejšie od večernej do rannej doby v lete, v zime v priebehu dopoludnia. Inverzie nepriaznivo ovplyvňujú rozptyl ovzdušných škodlivín v údolných oblastiach okresu Banská Bystrica. V jarnom a letnom období najmä počas dňa prevláda konvektívne, labilné zvrstvenie ovzdušia, ktoré je priaznivé pre rozptyl ovzdušných prímesí. V popoludňajších hodinách občas dochádza i k výskytu veľmi labilného zvrstvenia ovzdušia, ktoré vyvoláva silnú konvekciu doprevádzanú prehánkami a búrkami. Vo vyšších oblastiach sú postupne priaznivejšie rozptylové podmienky v dôsledku nižšieho výskytu inverzií a vyššej veternosti.

Inverzia vzniká približne za jasnej noci pri rýchlosti vetra do 4 m/s, približne 1 hodinu pred západom slnka a zaniká za 1 hodinu po východe slnka. Najpríhodnejšie oblasti pre vznik inverzie sú v údoliach a horských oblastiach.

Vertikálna stálosť pre údolia až veľhory

- izotermia - priemerný počet dni v roku 20 až 50 dní
- inverzia - priemerný počet dni v roku 180 dní
- konvekcia - priemerný počet dni v roku 40 až 60 dní.

Rizikové trasy cestných komunikácií:

- **Trieda č. I/14** - Banská Bystrica – Harmanec - horský prechod
- **Trieda č. I/59** - Banská Bystrica – Donovaly - horský prechod
- **Trieda č. I/69** - Banská Bystrica – Zvolen - blízkosť rieky Hron.

e) Hmly

V oblasti Banskej Bystrice sa vytvárajú najmä radiačné hmly vplyvom ochladenia prízemných vrstiev ovzdušia nočným vyžarovaním tepla a stekania chladnejšieho a vlhšieho vzduchu z masívu Nízkych Tatier, Veľkej Fatry a Kremnických vrchov. Tieto hmly, pri ktorých je obmedzený rozptyl škodlivín v ovzduší, trvajú najmä v jesennom a zimnom období a rozrušované sú prevažne v priebehu dopoludnia.

V roku 2016 bolo v oblasti Banskej Bystrice zaznamenaných 18 dní s hmlou.

f) Snehové lavíny

Nebezpečenstvom ohrozenia obyvateľstva sú aj lavíny. L**avínami** je ohrozená obec **Turecká** z horského masívu Krížnej, v častiach Malá a Veľká Ramžiná. Koncom zimy roku 2000 padla v tejto oblasti veľká 100 – 150 ročná lavína s objemom uvoľneného snehu až 450 000 m^3. Čelo lavíny bolo vzdialené len 50 m od vodojemu obce Turecká. Na prelome rokov 2001 a 2002 bola z dôvodu akútneho lavínového nebezpečenstva evakuovaná jedna tretina obyvateľstva obce Turecká do bezpečnej zóny v obci – priamo je ohrozených cca 45 obyvateľov obce a 18 rodinných domov, resp. rekreačných chalúp.

Lavínami sú ohrozené aj obytné priestory v osadách **Rybô, Valentová, Prášnica a Horný Jelenec** na úpätí Veľkej Fatry - odbočka zo štátnej cesty č. I/59, na ľavej strane nad obcou Staré Hory - smer trasy Banská Bystrica - Donovaly, ako aj zosuvy lavín ohrozujúce cestu č. I/59, v **priestore Jergaly**, z horského masívu Zvolen.

g) Snehové kalamity

Snehové kalamity sú síce neperiodickým, ale nie zriedkavým javom. Takmer každoročne v zimnom období sa vyskytne husté a vytrvalé sneženie. Táto nepriaznivá situácia výrazne spôsobuje nezjazdnosť ciest, uviaznutie cestných vozidiel, na železnici uviaznutie vlakov ako aj problémy na energetických sieťach.

Najčastejšie oblasti postihované snehovou kalamitou sú horské prechody Donovaly a Šturec. V dôsledku extrémnych snehových zrážok bola vo februári 2013 v obci Králiky vyhlásená mimoriadna situácia spôsobená snehovou kalamitou.

h) Námrazy a poľadovice

Poľadovica a námraza sa vyskytujú v zimnom období.

Námraza zrnitá je nepriehľadná drsná hmota, väčšinou bielo sfarbená, vznikajúca pri rýchlom zamŕzaní malých podchladených kvapiek vody. Najčastejšie vzniká pri teplotách od -2 °C do -10 °C a najviac sa vytvára na náveterných stranách predmetov. Pri väčšej hmotnosti môže spôsobiť škody na elektrických vedeniach príp. stromoch.

Námraza priesvitná je hladká kompaktná priesvitná usadenina, vznikajúca pomalým zmrznutím podchladených kvapiek hmly. Najčastejšie vzniká pri teplotách od 0 °C do -3 °C. Je veľmi priľnavá, ťažko odstrániteľná a odoláva aj silnému vetru.

Ľadovica je taktiež hladká, priehľadná kompaktná ľadová usadenina, ale na rozdiel od priesvitnej námrazy vzniká zamrznutím podchladených kvapiek dažďa alebo mrholenia.

Poľadovica je ľadová vrstva pokrývajúca povrch pôdy, prípadne predmetov, ktorá vzniká zmrznutím nepodchladených kvapiek dažďa alebo mrholenia.

V roku 2016 boli v oblasti Banskej Bystrice zaznamenané 4 dni s poľadovicou a 1 deň s výskytom námrazy.

B.2 OBLASTI MOŽNÉHO OHROZENIA SVAHOVÝMI DEFORMÁCIAMI A SEIZMICKOU ČINNOSŤOU

a) Svahové deformácie - zosuvy pôdy, skál, pokles pôdy, prepady dutín (kamenné lavíny) – vrátane udalostí spôsobených ľudskou činnosťou (v oblastiach postihnutých banskou činnosťou)

Zosuvom pôdy je ohrozený severozápadný okraj obce **Ľubietová** v miestnej časti Huta. Od roku 1977 boli v tejto oblasti zničené štyri obytné domy. Jedná sa o plošný zosuv pôdy. Na všetkých týchto ohrozených úsekoch prebiehajú monitorovacie aktivity, ktoré sú priebežne vyhodnocované. V roku 2006 na úseku Ľubietová zaznamenali stabilizáciu prostredia a pokračuje sa len v režimových pozorovaniach. Na základe výsledkov monitorovania sa pripravuje komplexný návrh rekultivácie zosuvného územia.

V roku 2013 došlo v obci Brusno k zosuvu pôdy na obytnú zónu a v tom istom roku boli vykonané prieskumné práce na havarijnom zosuve pôdy.

V lokalite medzi **Dolným Harmancom a Čremošným** dochádza hlavne v jarnom období k osypávaniu hornín zo svahov, čo si vyžaduje pravidelnú údržbu cestnej komunikácie. Nemožno vylúčiť uvoľňovanie väčších blokov hornín, ktoré by mohlo spôsobiť vážne dopravné nehody.

V roku 1997 sa začalo s meraním na severnom okraji obce Jakub v lokalite **železničnej trate Banská Bystrica - Harmanec.** V dôsledku mechanického zvetrávania opadávajú v blízkosti železničnej trate úlomky hornín a môžu negatívne ovplyvniť zariadenia zabezpečovacej techniky trate, ako aj samotnú trať. Doporučuje sa vykonávať dilatometrické monitorovacie merania v rovnakom rozsahu ako doteraz, prípadne fotogrametrické.

b) Seizmická činnosť

Naprieč okresom sa tiahnu výrazné tektonické zlomy - **Donovaly, Lučatín, Ľubietová, Hrochoť.** Z hľadiska možnosti mimoriadnej udalosti v dôsledku priemyselných havárií môže byť ohrozené územie Slovenskej Ľupče, kde je koncentrovaný priemysel, ktorý používa v procese výroby nebezpečné látky. Makroseizmicky boli zaznamenané zemetrasenia v roku 2009 v obciach: Baláže, Dolná Mičiná, Harmanec, Horná Mičiná, Horné Pršany, Králiky, Lučatín, Medzibrod, Môlča, Nemce, Oravce, Poniky, Priechod, Selce, Slovenská Ľupča, Špania Dolina.

Dňa 3. novembra 2015 došlo v okrese Banská Bystrica k zemetraseniu s lokálnou magnitúdou 3,2, ktoré bolo aj makroseizmicky pozorované obyvateľmi obcí: Baláže, Banská Bystrica, Brusno, Donovaly, Lučatín, Ľubietová, Medzibrod, Nemce, Podkonice, Poniky, Povrazník, Priechod, Selce, Slovenská Ľupča, Strelníky, Tajov, Vlkanová. Podľa nahlásených pozorovaní sa epicentrum zemetrasenia mohlo nachádzať medzi Brusnom a Breznom. Bolo to zemetrasenie, ktoré sa radí medzi slabšie mierne zemetrasenia. *(Zdroj: Ústav vied o Zemi SA oddelenie seizmológie).*

Prevažná časť očakávaných max. intenzít na území okresu sa nachádza v 7. stupni, podľa makroseizmickej stupnice MKS-64.

B.3 OBLASTI MOŽNÉHO OHROZENIA POVODŇAMI, OBLASTI MOŽNÉHO OHROZENIA V PRÍPADE PORUŠENIA VODNEJ STAVBY (VRÁTANE ODKALÍSK)

a) Povodne

Územie okresu Banská Bystrica sa nachádza v hornom povodí Hrona, ktorý tvorí kostru hydrologickej siete. Podstatné zvýšenie hladiny vody na rieke Hron a jeho prítokoch sa opakuje po jarných a jesenných zrážkach, len ojedinele v letnom období po zrážkach búrkového charakteru. Taktiež podstatné zvýšenie hladiny vody spôsobuje v zimnom období rýchle topenie snehu, či už vplyvom oteplenia alebo zrážkami, ktoré potom môžu spôsobiť na toku ľadovú povodeň - ľadové zátarasy, ľadové zápchy a bariéry.

Rieka Hron je v okrese po väčšinu roka priechodná pre techniku základných záchranných zložiek integrovaného záchranného systému (IZS), ostatných záchranných zložiek integrovaného záchranného systému a iných záchranných útvarov, vrátane jednotiek civilnej ochrany. Prekážkou sú len strmé svahy, údolia, ktoré sťažujú prístup k rieke v západnej časti obvodu. Vzhľadom k regulácii toku sa zmenšuje možnosť vytvárania brodov v týchto úsekoch.

<u>Rieka Hron:</u>

- priemerný vodný stav: 120 cm
- najvyššia zistená hladina: 560 cm
- 1 - ročná voda: 238 $m^3.s^{-1}$
- 5 - ročná voda: 324 $m^3.s^{-1}$
- 20 - ročná voda: 402 $m^3.s^{-1}$

Najdôležitejšie prítoky rieky Hron na území okresu:

ľavostranné prítoky rieky HRON		pravostranné prítoky rieky HRON	
prítok	**ústie**	**prítok**	**ústie**
Brusnianka	pri Brusne	Bukovec	pri Brusne
Hutná	pri Lučatíne	Sopotnica	pri Brusne
Driekyňa	pri Slovenskej Ľupči	Borovský potok	v Medzibrode
Plavno	pri Slovenskej Ľupči	Vážna	pri Lučatíne
Môľčanský potok	pri Šalkovej	Moštenický potok	pri Lučatíne
Peťovský potok	pri Vlkanovej	Ľupčica	pri Slovenskej Ľupči
		Selčiansky potok	pri Banskej Bystrici
		Bystrica	v Banskej Bystrici
		Tajovský potok	v Banskej Bystrici
		Malachovský potok	v Banskej Bystrici
		Rakytovský potok	pri Rakytovciach

Badínsky potok	pri Vlkanovej

Zdroj: Povodňový plán záchranných prác okresu Banská Bystrica

Objekty a územia obcí okresu Banská Bystrica ohrozované povodňami sú uvedené v nasledujúcom prehľade :

aktualizácia január 2017

Obec / počet ohrozených obyvateľov	problematický vodný tok		
	záplavové územie		
Banská Bystrica Q 50: 1 141 Q 100: 2 700	**Hron**		
	obytné budovy - Majerská cesta, Mičinská cesta, Hronské predmestie, Štadlerovo nábrežie, Štefánikovo nábrežie, Pod Urpínom, železničná stanica, zimný štadión, ZUŠ J.Cikkera, vojenská polícia, Hotel LUX BB, Cestné stavby Majer, Stavomontáže BB, Vojenské stavby BB, RSC BB, Smrečina, Štátna opera, firmy a spoločnosti zo Zvolenskej cesty		
	Malachovský potok	**Tajovský potok**	**Laskomerský potok**
	časť Stupy, Radvaň	časť Štiavničky	časť Medený Hámor
Badín / 310	**Badínsky potok**		
	rodinné domy Laurinská ul., ul. SNP, ul. Sládkovičova, Družstevná ul., ul. SNP, Potraviny Bala, Pohostinstvo Dukát		
Baláže / 112	**Marková**	**Banský potok**	**Ľupčica**
	Rodinné domy, Drevovýroba Jozef Kulfas		
Brusno / 600	**Hron**	**Brusnianka**	**Sopotnica**
	rodinné domy v: Oremlaz, Kakatka, Hronská, Športová, Železničná, Okružná, Pod Stráňou, Kúpeľná; obecný úrad, zdravotné stredisko, Kortex, Oremlaz, lekáreň, Jednota		
Čerín / 180	**Zolná**	**Jelšovec**	
	rodinné domy v Čeríne aj Čačíne		
Dolná Mičiná	**Lukavica**		
	rodinné domy, budova bývalého Agrodružstva		
Dolný Harmanec / 60	**potok Bystrica**		
	pohostinstvo, rodinné domy		
Donovaly / 19	**potok Mistríky**		
	rodinné domy		
Dúbravica / 375	**Zolná**	**Zolnica**	
	rodinné domy		
Harmanec	**potok Bystrica**		

	rodinné domy		
Hiadeľ	potok Vážna		
	rodinné domy		
Horná Mičiná / 70	**Lukavica**		
	rodinné domy, budova bývalého Agrodružstva		
Horné Pršany			
	rodinné domy súp. číslo 86, 46, 47, 50, 54, 56, 57, 60, prípadne pivnice rodinných domov		
Hrochoť	**Dúbravka**	**Zolnica**	
	rodinné domy, miestna komunikácia		
Hronsek / 319	**Hron**	**Hrabovka**	
	rodinné domy na ul. Hronsecká cesta, A.H. Krčméryho, Na pažiti, Zámocká, Záhumnie, obchod Jednota, hostinec Ostrihoň, Suzanne s. r. o.		
Kordíky / 100	**drobné toky**		
	rodinné domy		
Králiky / 9	**Farebný potok**		
	úsek toku na ulici "Priehon", most pred rodinným domom		
Kynceľová /35	**Selčiansky potok**	**Nemčiansky potok**	
	rodinné domy, CBS, TriTé, s.r.o.,		
Lučatín / 322	**Hron**	**Kút**	**Kutina**
	rodinné domy		
Ľubietová / 100	**Hutná**	**Vôdka**	
	Obecné Lesy, garáže Obecných Lesov, obecná píla, rodinné domy ul. Huta, Spodná časť ul. J.J. Kmeťa, ul. Vôdka, ul. Majerčok, ul. Hrnčiarska, ul. Rôšt, KNK-KOVO s.r.o.		
Malachov / 150	**Malachovský potok**		
	rodinné domy, obecný úrad, dolná časť obce, lokalita Horné Močiare		
Medzibrod / 50	**Vyvieranica**	**Borovský potok**	**Hron**
	rodinné domy ul. Železničná ul., Pod kostolom, Nám. hrdinov SNP, ZŠ, kultúrny dom, nákupné stredisko z Nám. hrdinov, sklenárstvo, Espresso		
Moštenica /	**Čierna**	**Uhliarsky**	

111	rodinné domy		
Môlča / 120	**Môlčansky potok**		
	dolná časť obce		
Motyčky / 100	**Bukovec**	**Starohorský potok**	**Mackovský potok**
	Motyčky - horná časť - rodinné domy	Motyčky - horná časť - rodinné domy, Motyčky - časť Štubne - rodinné domy, Motyčky - časť Jergaly - rodinné domy	
Nemce	**Nemčiansky potok**	**Bystrica**	prívalové vody z kopca Stráža
	záhrady		pivnice rodinných domov na Lúčnej ulici
Oravce / 21	**Vladárka**	**Zolná**	**Jelšovec**
	rodinné domy v dolnej časti obce		
Podkonice / 50	**Podkonický potok**		
	hlavné rameno: budovy obecného úradu a čistiarne odpadových vôd (vrátane prístupovej cesty), vedľajšie rameno: Pestovateľská pálenica Bukovina (vrátane cesty na Slovenskú Ľupču)		
Pohronský Bukovec	**drobné toky**		
	rodinné domy		
Povrazník / 66	**Driekyňa**	**Valachovo**	
	rodinné domy		
Poniky / 320	**Zolná, Malá Zolná**	**Vladárka**	
	Poniky, časť Ponická Huta – ulica Pod Babou, Nám. Pod krížom, ulica Bukovinka, ulica Na píle. Do týchto častí obce nie je žiadna náhradná komunikácia, iba cez okolitý prírodný reliéf /polia a lúky/.	Poniky, časť Ponická Lehôtka: zaplavenie miestnej komunikácie smerujúcej do Poník, ako aj časti obce na pravom brehu potoka. Po sútoku s miestnym tokom Kráľova Voda z koryta dôjde k zaplaveniu miestnej komunikácie, ktorá predstavuje centrum obce /potraviny, pošta, pohostinstvo, rozličný tovar, atď./, ako aj jediný prístup k budove základnej školy zo smeru okolitých častí obce a iných dedín.	

Priechod	**Ľupčica**	**Istebník**	**záplavové územie Dolinka**
	športový areál Priechod, účelová cesta do Podkoníc - most "pri Mlyne"	areál roľníckeho družstva, štátna cesta III/06633 - most pri družstve	cintorín - lokalita "Závoz", účelová cesta do Podkoníc - most "pri Mlyne"
Riečka / 25	**Riečanka**		
	rodinné domy, most pri rodinných domoch		
Sebedín - Bečov / 11	**Zolná**	**Sebedínsky potok**	**Bečovský**
	Rodinný dom č.11 v Bečove a č.25 a 26 v Sebedíne vrátane priľahlých hospodárskych budov, garáže pri bytovke v Sebedíne, areál Poľnohospodárskeho družstva v Sebedíne – najmä čerpacia stanica, sklad PHM a senník		
Selce / 100	**Selčiansky potok**	**Rakovec**	
	rodinné domy Partizánska ul., Selčianska ul., Husádok, Potočná ul., Mlynská ul., COOP Jednota, futbalový štadión, kultúrno-administratívna budova, lyžiarsky areál Selce - Čachovo, roľnícke družstvo		
Slovenská Ľupča	**Hron**	**Ľupčica**	
	materská škola, železničná stanica, objekty z Tehelnej ul., Partizánskej ul., Cambelovej ul.		
Staré Hory / 80	**Starohorský**		
	rodinné domy		
Strelníky	**miestny potok**		
	stredná časť obce, mosty		
Špania Dolina / 20	**Banský**		
	všetky objekty okolo Banského potoka		
Tajov / 100	**Tajovský**	**Kordícky, Mútňanský**	**Jabrikovský, potok z Harajchovej**
	divadlo u Greškov, notárska záhrada, Huta, dolný koniec obce, Králická ul., Jabríková ul.		
Turecká / 185	**Ramžiná**		
	obecný úrad, kultúrny dom, stará požiarna zbrojnica, rodinné domy		
Vlkanová	**Hron**	**Peťovský potok**	
	rodinné domy, pohostinstvo Geronimo, obecný úrad, Witzeman, AGV group, SKK GROUP IZOPAN, OM Slovakia, Panbex S, VS strojáreň, Eiben MOTORY, KK Company, Kuester - automobilová technika, areál HITMAS, SQP International, BEDE, ŠMEK		

Zdroj: Povodňový plán záchranných prác okresu Banská Bystrica 2017,

b) Vodné stavby nachádzajúce sa na území hodnoteného okresu

Vodné stavby zaradené do kategórie „I.“, „II.“ a „III“. sa v okrese Banská Bystrica nenachádzajú. Nachádzajú sa tu však vodné stavby, ktoré slúžia k zachytávaniu veľkých vôd. Sú to :

Vodná stavba Jelenec:

Vodná stavba na **Starohorskom potoku** slúži k **zachyteniu veľkých vôd** Dolnojelenskej bystriny a potoka Starohorského. Má zabrániť prípadným povodniam v Starohorskej doline. Druhoradou úlohou je zadržanie vody pre energetické využitie v HC Staré Hory.

- **Maximálna** prevádzková hladina je na kóte 561,55 m. n. m. pri objeme 32 340 m^3.
- **Minimálna** prevádzková hladina je na kóte 557,75 m. n. m. pri objeme 5 722 m^3.

Pri prietoku väčšom ako 6 $m3.s^{-1}$, teda väčšom, ako prevedie dnová výpusť, prebytočná voda prepadá cez tri prepadové polia v telese hrádze o celkovej dĺžke 10,5 m a kapacite 8,78 $m3.s^{-1}$. Kóta koruny hrádze je 562,25 m. n. m.

Vodná stavba Motyčky:

Vodná stavba slúži k bezpečnému zachyteniu, respektíve **splošteniu povodňovej vlny** z povodia **Starohorského potoka.** Druhoradou úlohou vodnej stavby Motyčky je zadržanie vody pre **energetické využitie** v HC Dolný Jelenec.

- **Maximálna** prevádzková hladina je na kóte 666,25 m. n. m. pri objeme 53 029 m^3.
- **Minimálna** prevádzková hladina je na kóte 663,25 m. n. m. pri objeme 8 158 m^3.

Pri stúpaní hladiny nad prevádzkovú hladinu sa veľké vody prepúšťajú cez dnovú výpusť DN 700 mm o kapacite 6,0 $m3.s^{-1}$. Pri prítoku väčšom ako 6 $m^3.s^{-1}$, teda väčšom ako prevedie dnová výpusť, prebytočná voda preteká cez hrádzový prepad. Kóta koruny hrádze je 666,55 m. n. m.

c) Vodné stavby nachádzajúce sa na území iného okresu ohrozujúce územie hodnoteného okresu

- *Nehodnotí sa.*

B.4 OBLASTI MOŽNÉHO OHROZENIA POŽIARMI A VÝBUCHMI

a) Lesné požiare

Územie okresu pokrývajú zväčša rozsiahle lesy (58,4%). Z uvedeného dôvodu je na území okresu možnosť vzniku veľkých požiarov lesných masívov. Jedná sa o lesný masív Ľubietovská Bukovina, lesný masív Vepor pri obci Ľubietová a lesný masív Veľká Fatra. Požiarmi lesných porastov sú najviac ohrozené častí obcí v ich tesnej blízkosti, okolie železničných tratí, rekreačné strediská a chatové oblasti. Zdrojom lesných požiarov často býva vypaľovanie suchej trávy v blízkosti lesov ako aj nedodržanie protipožiarnych opatrení pri zakladaní ohňa turistami a návštevníkmi prírody.

b) Požiare a výbuchy vo výrobných podnikoch, vyplývajúce z povahy ich činnosti

Výrobný podnik	Výrobná činnosť
DETOX, s.r.o. Banská Bystrica	likvidácia nebezpečného odpadu
Confal a.s., Slovenská Ľupča	likvidácia nebezpečného odpadu
Elektro Recycling, s.r.o. , Slovenská Ľupča	likvidácia nebezpečného odpadu
Zedko, s.r.o., Banská Bystrica	likvidácia nebezpečného odpadu
DOKA DREVO, s.r.o. Banská Bystrica	Výroba veľkoplošných trojvrstvových debniacich dosiek rôznych tvarov
SHP Harmanec, a.s., Harmanec	Výroba papierenských výrobkov Má vlastnú ČS PHM
TBB, a.s. Banská Bystrica	Polygrafická výroba

B. 5 OBLASTI OHROZENÉ VŠETKÝMI DRUHMI DOPRAVY

a) Cestná doprava (nebezpečné a rizikové úseky cestných komunikácií)

Okres sa nachádza v centre Slovenskej republiky na hlavných cestných trasách zo západu na východ a zo severu na juh. Napriek tomu okres nemá optimálne dopravné podmienky. Dopravné spojenie v smere Banská Bystrica – Donovaly – Ružomberok je možné len cez vysoko položené sedlo Donovaly a v smere Banská Bystrica – Harmanec – Martin serpentínami cez sedlo Malý Šturec.

Okres má **cestnú sieť** v dĺžke 246 km, s nulovým podielom diaľníc, s nízkym podielom rýchlostných ciest 12 km a ciest I. triedy 68 km. Hlavnou dopravnou osou okresu sú cesty I. triedy a rýchlostná cesta R1.

Z pohľadu medzinárodného dopravného priameho napojenia okres v severojužnom smere leží na medzinárodnej cestnej trase E 77 (Varšava – Krakov – Budapešť), ktoré tvoria cesty I. triedy č. 59 a č. 66.

Severný obchvat mesta Banská Bystrica

- pokračovanie trasy R1, trasa vedie z cesty I/59 v mestskej časti Karlovo, prechádza medzi centrom mesta a mestskou časťou Sásová a napája sa na cestu I/66 smerom na Brezno. Diaľková doprava v smeroch Zvolen – Brezno a Ružomberok – Brezno sa tak vyhla centru mesta.

Dopravné trasy cestných komunikácií v okrese:

- **R1 -** Trnava – Nitra – Žarnovica – Žiar nad Hronom – Zvolen – Banská Bystrica - Ružomberok
- **Trieda č. I/14** - Banská Bystrica – Harmanec
- **Trieda č. I/59** - Banská Bystrica – Donovaly
- **Trieda č. I/66** - Banská Bystrica – Brezno
- **Trieda č. I/69** - Banská Bystrica – Zvolen.

Prehľad nehodových úsekov na cestách

CESTA	POPIS ÚSEKU
I/66 km 99,000-99,990 (9900 m)	Priamy úsek v extraviláne obce Slovenská Ľupča s priesečnou križovatkou s miestnymi komunikáciami a s dvoma prechodmi pre chodcov
I/66 km 88,720 – 90,000 (1280 m)	Priamy úsek v intraviláne mesta Banská Bystrica s viacerými križovatkami a prechodmi pre chodcov s riadením svetelnou signalizáciou, najvyššie dopravné zaťaženie

b) Železničná doprava (nebezpečné a rizikové úseky železničných tratí)

Územím okresu Banská Bystrica prechádzajú **železničné trate** č.170 Vrútky – Čremošné – Banská Bystrica – Hronsek – Zvolen a č. 172 Banská Bystrica – Brusno kúpele –Červená Skala.

Železničná sieť v okrese Banská Bystrica je v celkovej dĺžke **65 km,** z toho úsek Hronsek – Čremošné 44km a úsek Banská Bystrica – Brusno kúpele 21km.

Úseky železničných tratí v okrese Banská Bystrica sú jednokoľajné, bez trakčného vedenia. Elektrifikovaný je len úsek Banská Bystrica – Hronsek o celkovej dĺžke 11km.

Úsek trate **Banská Bystrica – Čremošné** je charakteristický svojím hornatým profilom. Rizikom vzniku mimoriadnej udalosti sú v tejto oblasti vyskytujúce sa lavíny a zosuvy skál. Je tu vybudovaných 22 tunelov.

Isté riziko vzniku mimoriadnej udalosti predstavujú úrovňové kríženia železničnej trate s pozemnou komunikáciou – priecestia. Priecestia môžu byť zabezpečené (vybavené zabezpečovacím zariadením – mechanické, svetelné) a nezabezpečené (bez zabezpečovacieho zariadenia).

Zoznam priecestí v okrese Banská Bystrica

NÁZOV DEFINIČNÉHO ÚSEKU	TROLEJOVÉ VEDENIE	PRIECESTIE JE ZABEZPEČENÉ	TRIEDA POZEMNEJ KOMUNIKÁCIE	ČÍSLO POZEMNEJ KOMUNIKÁCIE
ŽST Sliač kúpele <==> ŽST Vlkanová	Áno	Áno	C-II miestna komunikácia	II.tr.
ŽST Sliač kúpele <==> ŽST Vlkanová	Áno	Áno	C-II miestna komunikácia	II.tr.
ŽST Sliač kúpele <==> ŽST Vlkanová	Áno	Áno	C-II miestna komunikácia	II.triedy
ŽST Vlkanová <==> ŽST Radvaň	Áno	Áno	C-III miestna komunikácia	
ŽST Vlkanová <==> ŽST Radvaň	Áno	Nie	C-IV účelová komunikácia	
ŽST Vlkanová <==> ŽST Radvaň	Áno	Áno	C-II miestna komunikácia	
ŽST Vlkanová <==> ŽST Radvaň	Áno	Áno	C-II miestna komunikácia	
ŽST Radvaň	Áno	Áno	C-II miestna komunikácia	
ŽST Banská Bystrica <==> ŽST Šalková	Áno	Áno	C-I miestna komunikácia	
ŽST Banská Bystrica <==> ŽST Šalková	Nie	Áno	C-III cesta III. triedy	06635-1
ŽST Šalková <==> ŽST Slovenská Ľupča	Nie	Nie	C-IV účelová komunikácia	
ŽST Šalková <==> ŽST Slovenská Ľupča	Nie	Áno	C-IV účelová komunikácia	
ŽST Slovenská Ľupča	Nie	Áno	C-II miestna komunikácia	
ŽST Slovenská Ľupča <==> ŽST Medzibrod	Nie	Nie	C-IV účelová komunikácia	

NÁZOV DEFINIČNÉHO ÚSEKU	TROLEJOVÉ VEDENIE	PRIECESTIE JE ZABEZPEČENÉ	TRIEDA POZEMNEJ KOMUNIKÁCIE	ČÍSLO POZEMNEJ KOMUNIKÁCIE
ŽST Slovenská Ľupča <==> ŽST Medzibrod	Nie	Nie	C-III miestna komunikácia	
ŽST Slovenská Ľupča <==> ŽST Medzibrod	Nie	Áno	C-IV účelová komunikácia	
ŽST Slovenská Ľupča <==> ŽST Medzibrod	Nie	Nie	C-IV účelová komunikácia	
ŽST Slovenská Ľupča <==> ŽST Medzibrod	Nie	Áno	C-III cesta III. triedy	06644-2
ŽST Medzibrod <==> ŽST Dubová	Nie	Nie	C-IV účelová komunikácia	
ŽST Medzibrod <==> ŽST Dubová	Nie	Nie	C-IV účelová komunikácia	
ŽST Medzibrod <==> ŽST Dubová	Nie	Áno	C-III cesta III. triedy	06645-3
ŽST Medzibrod <==> ŽST Dubová	Nie	Nie	C-III miestna komunikácia	
ŽST Medzibrod <==> ŽST Dubová	Nie	Áno	C-II miestna komunikácia	
ŽST Medzibrod <==> ŽST Dubová	Nie	Áno	C-II miestna komunikácia	
ŽST Medzibrod <==> ŽST Dubová	Nie	Áno	C-II miestna komunikácia	
ŽST Medzibrod <==> ŽST Dubová	Nie	Áno	C-III cesta III. triedy	06648-1

c) Letecká doprava

Nezávisle na prítomnosti letiska Sliač v našom okrese, existuje určité riziko vzniku leteckej nehody prelietavajúcich lietadiel ponad územie okresu, ktoré nevzlietávajú ani nepristávajú z/na letisku Sliač. Jedná sa o prelety lietadiel všetkých kategórií a druhov od malých súkromných lietadiel s jednou osobou na palube až po veľké dopravné lietadlá s kapacitou cez 500 osôb na palube. Prípadná letecká nehoda môže okrem samotného lietadla a osôb v ňom letiacich, postihnúť aj osoby na zemi vrátane vybudovanej infraštruktúry.

d) Nehody lanových dráh

Známe stredisko cestovného ruchu a horský prechod Donovaly sa nachádza na úpätí Nízkych Tatier a Veľkej Fatry v nadmorskej výške 850 m. V stredisku premávajú lanové dráhy:

- Kombinovaná lanová dráha Telemix – **Nová hoľa.**
  Osobná visutá jednolanová dráha obežného systému s odpojiteľným uchytením 6 miestnych sedačiek a 8 miestnych kabíniek.
  <u>Technické údaje</u>

Dĺžka lanovky	1226 m
Prevýšenie lanovky	444 m
Počet podpier	13
Priemer lana	47 mm

Dopravná rýchlosť	0-5 m/s
Nástupná / Výstupná rýchlosť	0,3 m/s
Hodinová prepravná kapacita	2569 osôb
Prepravný čas	4 min 22 s
Počet vozňov	10 kabíniek (8 osôb) 60 sedačiek (6 osôb)
Vzdialenosť vozňov	44 m (8,8 s)
Umiestnenie pohonu	Údolná stanica (916m)
Výkon pohonu	633 kw
Vrátna stanica	Vrcholová stanica (1360m)

- 4 -sedačková lanovka **Záhradište** (uvedenie do prevádzky 26.12. 2013).
  Osobná visutá jednolanová dráha obežného systému s pevným uchytením 4-miestnych sedačiek CONFORT a nástupným pásom. Výrobca je POMAGALSKI, Vorappe, Francúzsko.
  Počet vozňov: 95 sedačiek
  Dĺžka dráhy: 464 m
  Prepravná kapacita: 2400 os/hod.

- Lanovka **Buly** Expres typu Unifix (uvedenie do prevádzky 26.12.2003). Výrobca lanovky je POMA Francúzsko.
  Technické údaje

Dĺžka lanovky	646 m
Prevýšenie lanovky	117 m
Počet podpier	8
Priemer lana	40,5 mm
Dopravná rýchlosť	0-2,3 m/s
Hodinová prepravná kapacita	2400 osôb
Prepravný čas	4,5 min pri rýchlosti 2,3 m/s
Počet vozňov	95 (4 osoby)
Vzdialenosť vozňov	13,8 m (6 s) pri prepravnej rýchlosti 2400 osôb/h
Umiestnenie pohonu	Údolná stanica (916m)
Výkon pohonu	116 kw
Vrátna stanica	Vrcholová stanica

Ohrozenie môže vzniknúť následkom poveternostných vplyvov a technickej poruchy.

e) Nehody lodnej dopravy

Nehodnotí sa.

f) Nehody produktovodov, plynovodov, prečerpávajúcich staníc

Územím okresu netranzitujú a ani sa nenachádzajú produktovody a prečerpávacie stanice.

B.6 OBLASTI MOŽNÉHO OHROZENIA ÚNIKOM NEBEZPEČNEJ LÁTKY VYPLÝVAJÚCE Z CHARAKTERISTIKY NEBEZPEČNÝCH LÁTOK

a) Jadrové zariadenia

- *Nehodnotí sa.*

*Okres Banská Bystrica sa **nenachádza** v 20 km pásme možného ohrozenia, v prípade havárie jadrových zariadení EMO Mochovce a ani v 30 km pásme EBO Jaslovské Bohunice. Trasa prepravy jadrového paliva **nevedie** cez územie okresu Banská Bystrica.*

b) Stacionárne zdroje nebezpečných látok

K možnému vzniku priemyselnej havárie môže dôjsť v podnikoch, ktoré vyrábajú, skladujú alebo manipulujú s nebezpečnými látkami a to hlavne pri nedodržaní technologických postupov. V nasledujúcej tabuľke sú uvedení ohrozovatelia a na základe ich nahlásenia aj množstvo nebezpečnej látky.

OHROZOVATEĽ	Druh NL	Množstvo NL	
		Projektované	Skutočné
BRENNTAG SLOVAKIA s.r.o. Slovenská Ľupča	Kyselina fluorovodíková 70-75%	8,5 t	1,83 t
	Čpavková voda 25%	1,5 t	1,456 t
	Dibutylftalát 99-100%	1 t	0 t
	Trichlóretylén 97-99%	2 t	0 t
	Perchlóretylén	2,31 t	0,99 t
	Technický benzín TB 80/110	0,8 t	0 t
	Technický benzín TB 90/150	0,8 t	0 t
	Metanol	4,8 t	2,4 t
	Hydrogén sulfid sodný 70-72%	24 t	0 t
	Sulfid sodný	23 t	0 t
	Peroxid vodíka techn. 35%	14,23 t	4,3 t
	Oxid chrómový 99,8 %	0,1 t	0 t

EVONIK FERMAS s.r.o. Slovenská Ľupča	Čpavková voda 25-31%	12000 m^3	350 m^3
BIOTIKA a.s. Slovenská Ľupča	Čpavková voda 25-26%	53 m^3	35 m^3
	Etanol	neudané	39 t
	Butylacetát (regenerovaný)	neudané	78 t
StVPS, a.s. Banská Bystrica Úpravňa vody Motyčky	Chlór	1000 kg	500 kg
StVPS, a.s. Banská Bystrica Chlórovacia stanica Harmanec	Chlór	1000 kg	500 kg
Banskobystrický pivovar, a.s. Banská Bystrica	Čpavok	3 t	3 t
DETOX s.r.o. Banská Bystrica	nebezpečný odpad	37000 t	312 t
CONFAL, a.s. Príboj 549 Slovenská Ľupča	nebezpečný odpad	150 t	88 troska+ stery
Elektro Recycling, s.r.o. Slovenská Ľupča	nebezpečný odpad	0	4536,731 - chladničky, 86,892 - odpad s obsahom Hg, 1884,792 - TV a iné
ZEDKO, s.r.o. Banská Bystrica	nebezpečný odpad	370 t	50 t
Zimný štadión Banská Bystrica	Čpavok	2 t	2 t
Krytá plaváreň Štiavničky Banská Bystrica	Chlór	360 kg	360 kg

c) Preprava nebezpečných látok

- **Železničná preprava**

Železničná doprava predstavuje riziko vzniku mimoriadnej udalosti spojené s únikom prepravovaných NL, ale aj s únikom NL (nafta, olej) z poškodených hnacích dráhových vozidiel napr. pri železničných nehodách.

Najväčšie **ohrozenie** spojené s únikom nebezpečných látok pri železničnej preprave je na úsekoch **tratí Hronsek - Banská Bystrica - Brusno,** z dôvodu prepravy nebezpečných látok do objektov nachádzajúcich sa na danom území. Ide o:

ŽST	Druh tovaru	Prijímateľ zásielky	Okres
Brezno	Motorová nafta	ZSSK, Slovensko a.s.	Brezno
Podbrezová	Kyselina chlórovodíková	Železiarne Podbrezová a.s.	
Slovenská Ľupča	Hydroxid sodný	Biotika a.s.	Banská Bystrica
	Kyselina sírová		
	Hydroxid sodný	Brentag s.r.o.	
	Kyselina chlórovodíková		
	Kyselina dusičná		
	Chlórňan sodný		

Zásielky sú vykladané na vlastných vlečkách jednotlivých objektov.

Riziká úniku nebezpečných látok sú hlavne v smere do a zo Zvolena, s ohľadom na dôležitý železničný uzol.

Riziko vzniku mimoriadnej udalosti spojenej s únikom NL predstavuje aj tranzitná preprava NL cez územie okresu Banská Bystrica. Jedná sa hlavne o smer sever – juh a opačne.

Isté riziko predstavuje aj preprava kovového šrotu do Železiarní Podbrezová a.s., kde sa môže v zásielke objaviť zvýšená hodnota rádioaktivity (zásielka obsahujúca rádioaktívny žiarič alebo iný záchyt rádioaktívneho materiálu).

- **Cestná preprava**

Únik nebezpečných látok pri cestnej preprave môže spôsobiť dopravná nehoda pri ich preprave a pri ich tranzite cez územie okresu. Ako najpravdepodobnejšie oblasti možného ohrozenia sa javia nebezpečné úseky na cestách a to hlavné cestné ťahy vedené cestami I. triedy pozdĺž okresu v smere **Zvolen -Banská Bystrica - Brezno - cesta I/66**, naprieč okresu v smere **Banská Bystrica - Donovaly -Ružomberok - cesta I/59** a cesta **Banská Bystrica - Malý Šturec - Turčianske Teplice - cesta II/578**. Okresom prechádza medzinárodný cestný **ťah E 77 Trstená - Banská Bystrica - Šahy - Komárno - Budapešť**.

Náhodné kontroly prepráv nebezpečných látok vykonávajú policajné zložky, ktoré sa zameriavajú na správne označenie prepravovaných látok a ich deklaráciu v príslušných tlačivách.

B.7 OBLASTI MOŽNÉHO OHROZENIA VZNIKOM CHORÔB A EPIDÉMIÍ

a) Ochorenia ľudí

V rámci epidemiologickej situácie na území okresu Banská Bystrica sa sleduje prehľad výskytu prenosných ochorení a ochorení, ktoré môžu viesť k riziku vzniku epidémií a pandémií Regionálnym úradom verejného zdravotníctva v Banskej Bystrici.

Situáciu možno v roku 2016 hodnotiť ako dobrú aj napriek tomu, že u niektorých diagnóz došlo k vzostupu. Brušný týfus ani paratýfus sme nezaznamenali.

Hnačkové ochorenia: hlásených bolo 88 ochorení na salmonelovú enteritídu, čo je o 7 viac ako v roku 2015, pričom 28 prípadov sa vyskytlo v rámci jednej epidémie. 19 ochorení spôsobené enteropatogénnymi kmeňmi E.coli, 93 spôsobených kampylobacterom, čo je o 30% viac ako v predchádzajúcom roku, 16 Yersínióz, čo je 2x viac oproti minulému roku a 47 nákaz spôsobených Clostrídiom difficile, čo je tiež takmer 2 násobný nárast, 88 ochorení spôsobil rotavírus, čo predstavuje pokles o 13,7%, 154x Norwalk vírus, čo je nárast o 42,9%, 1x adenovírus a 241 hnačkových ochorení zostalo etiologicky neobjasnených, čo je 13,1% viac ako v minulom roku. Okrem toho sme zaznamenali 118 prípadov ochorení pod obrazom intoxikácie bližšie etiologicky neobjasnenej, ochorenia prebehli epidemicky v 3 zdravotníckych zariadeniach, ktoré dostávajú stravu z jednej vývarovne.

V skupine nákaz **preventabilných očkovaním** neboli zaznamenané ochorenia na rubeolu, difteriu, tetanus, poliomyelitídu, závažné ochorenia spôsobené H. influenzae b a morbilli. Zaznamenali sme 6 ochorení na parotitídu a 6 ochorení na pertussis.

V skupine **vzduchom prenosných nákaz** boli hlásené: 1 ochorenie na parapertussis, 134 ochorení na varicellu, čo je nárast o 6%, 31 ochorení na Herpes zoster, 15 ochorení na mononukleózu, 1 ochorenie spôsobené CMV s prejavmi pneumonie, 1 ochorenie spôsobené vírusom Herpes simplex..

Osobitnú kapitolu tvoria **akútne respiračné ochorenia (ARO) a chrípka.** V roku 2016 bolo spolu hlásených 17537 na ARO a z toho 1371 ochorení na chrípku. Laboratórne boli potvrdené cirkulujúce kmene chrípky A 1x a B 5x.

V skupine **neuroinfekcií** bolo hlásených 13 ochorení na kliešťovú encefalitídu, 3 ochorenia na vírusovú meningitídu, 1 ochorenie na bakteriálnu meningitídu, 1 ochorenie na herpetickú encefalitídu, 1 ochorenie na varicelovú encefalitídu, 1 parézu n. facialis. Meningokokové meningitídy ani CJCh neboli zaznamenané.

V skupine **vírusových hepatitíd** bolo zaznamenaných celkom 17 pr. ochorení, čo je o 4 viac ako v roku 2015. Boli hlásené 4 ochorenia na VHA, t.j. o dve viac ako v roku 2015., 2 na akútnu VHB, 1 na akútnu VHC, 2 na chronickú VHB a 5 na chronickú VHC a 4 nosičstvá HBsAg.

V skupine ochorení **kože** bolo zaznamenané **1** ochorenia na Erysipel, 10 ochorení na svrab.

V skupine **zoonóz a nákaz s prírodnou ohniskovosťou ne**bolo hlásené ochorenie na toxoplazmózu, zaznamenali sme 18 ochorení na Lymeskú borreliózu, v 12 prípadoch bola vykonávaná vakcinácia proti besnote po poranení zvieraťom podozrivým z besnoty, 1 ochorenie na hemoragickú horúčku spôsobenú Hanta vírusom.

b) Ochorenia zvierat

Regionálna veterinárna a potravinová správa Banská Bystrica má spracované v zmysle zákona č.39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti pohotovostné plány pre prípad vzniku hromadných ochorení zvierat. Taktiež aj chorôb prenosných zo zvierat na ľudí. Tieto pohotovostné plány sú pravidelne aktualizované a sú uložené na RVPS Banská Bystrica.

c) ochorenia rastlín, zamorenie škodcami

V súčasnosti nemáme k dispozícii údaje za danú oblasť.

B.8 OBLASTI OHROZENÉ INÝMI DRUHMI MIMORIADNYCH UDALOSTÍ

a) Oblasti ohrozené rizikami technogénneho charakteru

V našom okrese sa elektrárne nenachádzajú. Skupina SSE prevádzkuje na území okresu dve malé vodné elektrárne - Staré Hory a Jelenec, ktoré však svojou činnosťou neohrozujú život, zdravie a majetok obyvateľov okresu Banská Bystrica.

Na odstraňovanie následkov mimoriadnych udalostí na území okresu (vzdušné vedenia, káblové vedenia, trafostanice a transformovne) má Skupina SSE vytvorený havarijno-obnovovací systém energetiky, ktorým zabezpečuje čo najskoršie odstraňovanie následkov MU.

b) Oblasti ohrozené rizikami sociogénneho charakteru

V súčasnosti sa veľkým nebezpečenstvom ohrozenia civilného obyvateľstva javia teroristické útoky s použitím nebezpečných chemických látok, chemických zbraní, biologických prostriedkov a výbušných látok rôznych druhov. Veľkým nebezpečenstvom ohrozenia obyvateľstva nielen v mestách, ale aj vo všetkých obciach na území okresu je aj ohrozenie vodojemov a znehodnotenie všetkých zdrojov pitnej vody, ako aj distribučných staníc a rozvodov elektrickej energie a zemného plynu. Ako možné ciele teroristického útoku na území okresu sú vytipované a uvedené v prílohe č. 2, tab. 11.

c) Oblasti ohrozené rizikami environmentálneho charakteru

- Znečisťovanie povrchových a podzemných vôd

V podstate všetky firmy zaoberajúce sa spracovaním odpadov vytvárajú riziko ohrozenia a znečistenia či už povrchových alebo podzemných vôd. Medzi ďalšie oblasti, ktoré sú ohrozené patria oblasti výskytu vodných zdrojov, najmä oblasť Starohorskej doliny, v ktorej sa nachádzajú vodné zdroje, ktoré zásobujú pitnou vodou aj ďalšie okresy (Zvolen Žiar nad Hronom, atď.) a Harmanecká dolina, v ktorej sú taktiež významné zdroje pitnej vody. Jedná sa o ohrozenie najmä automobilovou dopravou. Vplyvom havárie je ohrozený aj VZ Tunel, ktorý je ohrozený železničnou prevádzkou v tuneli a vodných zdrojov v oblasti Harmaneckej doliny. K ohrozeniu povrchových vôd alebo podzemných vôd môže dôjsť aj nesprávnym postupom pri obhospodarovaní poľnohospodárskych plôch alebo pri chovaní hospodárskych zvierat na družstvách.

- Znečisťovanie ovzdušia

V okrese Banská Bystrica sa eviduje cca 253 prevádzkovateľov zdrojov znečisťovania ovzdušia z hľadiska zákona o ovzduší, ktorý prevádzkujú cca 670 zdrojov znečisťovania ovzdušia, z toho 8 veľkých zdrojov – nad 300 kW.

- Odpadové hospodárstvo

V okrese došlo k miernemu nárastu počtu prevádzkovania zberní odpadu hlavne následkom zlepšenia obchodných pomerov pri spracovaní druhotných surovín. Najvýznamnejšími prevádzkovateľmi zariadení na zhodnocovanie a zneškodňovanie

odpadov sú firmy: **DETOX s. r.o. Banská Bystrica, MARIUS PEDERSEN a.s. Trenčín, Confal a.s. Slovenská Ľupča, ELEKTRO RECYCLING s.r.o. Banská Bystrica, ZEDKO s.r.o. Banská Bystrica, SCRAPMET s.r.o. Banská Bystrica, PEMAX PLUS s.r.o. Banská Bystrica a firma ČOV a. s. Slovenská Ľupča.**

Do prevádzky sa spustilo zariadenie na zhodnocovanie biologicky rozložiteľných odpadov za účelom ich zhodnotenia a výroby energokompostu vo firme KOMPALA a. s. Banská Bystrica v priestoroch ČOV Badín.

V okrese sa pravidelne objavujú čierne skládky odpadu, ktorých odstránenie rieši Okresný úrad, odbor SZP Banská Bystrica v spolupráci s príslušnými obcami. I napriek tomu, že obce vytvárajú podmienky pre zber komunálnych odpadov, stále časť nedisciplinovaných občanov ukladá odpady mimo vyhradených nádob (ide najmä o drobné stavebné odpady). Ďalším problémom sú staré environmentálne záťaže. V roku 2013 firma ENVIGEO s.r.o. Banská Bystrica spracovala v okrese ich pasportizáciu.

c) Oblasti ohrozené možnou kumuláciou rôznych druhov mimoriadnych udalostí

Možné riziká postihnutí územia okresu z hľadiska kumulácie mimoriadnych udalostí je možné predpokladať hlavne v týchto prípadoch:

- **živelná pohroma** (ako napr. vybreženie rieky Hron a jej prítokov v okrese, veterná smršť, snehová kalamita),
- **havárie na energetických rozvodoch,**
- **katastrofa** (pád vojenského alebo civilného lietadla v priestoroch letových koridorov).

Najčastejšie sa vyskytujú riziká v dôsledku mimoriadnych javov poveternostného a klimatického charakteru - vietor, búrky a prívalové dažde, ktorých priamym následkom vznikne ohrozenie - povodne. Ich rozsah a pôsobenie sa môže rozšíriť do iných oblastí ako je vznik zosuvov pôdy, narušenia cestnej a železničnej dopravy, výpadky dodávky energií, tovarov a služieb, enviromentálne znečistenie, riziko vzniku ochorení a pod. Rozsah ohrozenia obyvateľstva bude závisieť od veľkosti postihnutého územia.